ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobce: **S. M.,** proti žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**, se sídlem Jeremenkova 40a, Olomouc, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 19. 8. 2010, č. j. 38 Cad 18/2004 – 191,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. S. M. **se vyzývá,** aby soudu **předložil ve lhůtě 15 dnů plnou moc** prokazující, že je v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem.

III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal kasační stížnost proti usnesení Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“) ze dne 19. 8. 2010, č. j. 38 Cad 18/2004 – 191, kterým stěžovateli nebyl ustanoven zástupce z řad advokátů, neboť vzhledem ke stěžovatelovu obstrukčnímu jednání postrádá v jeho případě institut ustanovení zástupce smysl. Předtím, než Nejvyšší správní soud přistoupí k vyložení úvah, které jej vedly k zamítnutí kasační stížnosti, považuje za nutné připomenout průběh celého soudního řízení, které ve věci samé trvá již od roku 2004.

Stěžovatel podal dne 18. 6. 2004 ručně psanou, téměř nečitelnou, žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 6. 2004, č.j. OSV/4216/04/SD-132/KR, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí Městského úřadu v Zábřehu, jímž mu nebyla přiznána dávka sociální péče, neboť nevyužil možnosti zvýšit si příjem vlastním

přičiněním, a to uplatněním nároku na dávku důchodového pojištění. V žalobě uvedl, že je ve stavu hmotné nouze, neboť mu žalovaný od 1. 12. 2003 odmítá poskytnout sociální pomoc. Navrhl proto, aby krajský soud zrušil rozhodnutí žalovaného a přiznal mu částku životního minima ve výši 7100 Kč.

Krajský soud poté stěžovatele podle § 37 odst. 5 s. ř. s. vyzval, aby své podání ve stanovené lhůtě doplnil a upřesnil zejména o žalobní body, z nichž bude patrno, z jakých skutkových a právních důvodů považuje rozhodnutí žalované za nezákonné a nicotné, a učinil návrh výroku rozsudku. Dále jej vyzval, aby žalobu upravil tak, aby byla čitelná, tedy psána na počítači, stroji nebo i rukou, ale čitelně. Zároveň jej poučil, že pokud nebude podání ve lhůtě 15 dnů doplněno, soud řízení o takovém podání usnesením odmítne. Rovněž jej upozornil, že žalobní body lze podle § 71 odst. 2 s. ř. s. rozšířit pouze do dvou měsíců ode dne doručení rozhodnutí žalované a že soud rozhodnutí žalované přezkoumává k datu jeho vydání.

Na to stěžovatel požádal o ustanovení zástupce z řad advokátů pro řízení o uvedené žalobě. Krajský soud usnesením ze dne 6. 5. 2008, č. j. 38 Cad 18/2004 – 77, mu ustanovil zástupce pro řízení o podané žalobě JUDr. Milana Janíčka, advokáta se sídlem v Šumperku, Slovanská 21. Proti tomuto usnesení podal stěžovatel kasační stížnost, kterou Nejvyšší správní soud zamítl svým rozsudkem ze dne 9. 9. 2008, č. j. 4 Ads 97/2008 – 94.

Následně stěžovatel opět téměř nečitelnými přípisy požádal krajský soud, aby zrušil ustanovení zástupcem advokáta JUDr. Milana Janíčka a jako zástupce mu ustanovil advokáta JUDr. Víta Vohánku se sídlem v Praze. Tuto žádost krajský soud zamítl usnesením ze dne 19. 12. 2008, č. j. 38 Cad 18/2004 – 103, s tím, že z důvodu procesní ekonomie ustanovil stěžovateli zástupcem advokáta JUDr. Milana Janíčka se sídlem v Šumperku, a nikoli advokáta se sídlem v Praze. Zdůraznil, že stěžovatel žádost o změnu advokáta nijak neodůvodnil a nekonkretizoval. Také proti tomuto usnesení krajského soudu podal stěžovatel opět ručně, téměř nečitelně, psanou kasační stížnost, v níž opět požadoval, aby krajský soud zrušil usnesení, kterým mu byl ustanoven advokát JUDr. Milan Janíček, neboť údajně jedná proti jeho zájmům a neplní jeho závazné pokyny, přičemž jej označil nevybíravými vulgárními výrazy („*justiční podvodník a krypl*“). Dále požádal, aby mu soud ustanovil zástupce JUDr. Víta Vohánku. Nejvyšší správní soud i tuto kasační stížnost ze zcela totožných, výše uvedených důvodů zamítl rozsudkem ze dne 28. 4. 2009, č. j. 4 Ads 9/2009 - 118, a podotkl, že mu byl ustanoven zástupce v místě jeho bydliště a v obvodu místně příslušného soudu, což je v souladu se zásadou procesní ekonomie řízení, zvláště za situace, kdy stěžovatel v jiných řízeních namítal, že ustanovený advokát má sídlo příliš daleko od místa jeho bydliště. Rovněž podotkl, že stěžovateli nic nebrání v tom, aby si zvolil jiného advokáta, který by mu více vyhovoval.

Dne 10. 6. 2009 požádal stěžovatelův zástupce JUDr. Milan Janíček, aby byl zproštěn zastupování svého klienta, neboť mu stěžovatel neposkytuje smysluplnou součinnost a nadto jej lživě a dehonestujícím způsobem uráží. Krajský soud zprostil usnesením ze dne 16. 7. 2009. č. j. 38 Cad 18/2004 - 127, JUDr. Milana Janíčka povinnosti zastupovat stěžovatele v tomto řízení a rozhodl o tom, že se stěžovatelovi žádný jiný zástupce neustanovuje, protože stěžovatel měl vůči svému zástupci opakované bezdůvodné výhrady, čímž podle krajského soudu jen prodlužuje řízení. Krajský soud opřel tento svůj závěr rovněž o jednání stěžovatele v řadě dalších věcech vedených před krajským soudem, v nichž stěžovatel rovněž opakovaně vznáší obstrukční námitky i vůči svým ostatním

ustanoveným zástupcům (např. vůči JUDr. Petrovi Jaškovi ve věci vedené pod sp. zn. 38 Cad 2/2006, vůči JUDr. Milanu Ostřížkovi ve věci vedené pod sp. zn. 38 Cad 1/2007 či vůči Mgr. Martině Pešákové ve věci vedené pod sp. zn. 38 Cad 2/ 2008). Proti tomuto usnesení krajského soudu podal stěžovatel kasační stížnost a požadoval, aby mu krajský soud ustanovil jako zástupce advokáta Mgr. Františka Drlíka. Nejvyšší správní soud i tuto stěžovatelovu stížnost zamítl rozsudkem ze dne 6. 1. 2010, č. j. 3 Ads 102/2009 - 144, neboť stěžovatel svým postupem nijak nehájil svá práva. Stěžovatel totiž opakovanými a neodůvodněně vznášenými výhradami proti ustanoveným zástupcům a složení soudu pouze oddaluje rozhodnutí ve věci samé, což namísto rozhodnutí v meritu věci vede k průtahům řízení. Svým obstrukčním jednáním pouze maří účel, pro který mu byl zástupce ustanoven, a to i v řadě dalších věcí vedených před krajským soudem. Za dané situace tak institut ustanovení zástupce z řad advokátů postrádá v dané věci smysl, když nijak nepřispívá k zajištění spravedlivého procesu, a proto krajský soud nijak nepochybil, když stěžovateli neustanovil žádného dalšího zástupce.

Na to stěžovatel opětovně požádal krajský soud, aby mu ustanovil advokáta Mgr. Františka Drlíka. Krajský soud o této opakované žádosti již nerozhodoval a namísto toho přistoupil k projednání žaloby. Krajský soud v odůvodnění usnesení ze dne 2. 4. 2010, č. j. 38 Cad 18/2004 – 158, kterým žalobu odmítl, k žádosti o ustanovení advokáta uvedl, že o této žádosti již opětovně nerozhodoval, neboť již bylo rozhodnuto o zproštění stěžovateli ustanovenému zástupce a o tom, že mu již další zástupce z řad advokátů nebude ustanoven. Krajský soud zdůraznil, že stěžovateli byl ustanoven zástupce pro řízení o žalobě, avšak on svým jednáním účel ustanovení neustále mařil, což vedlo k průtahům řízení, když v podstatě znemožňoval, aby bylo řízení skončeno, a to i v ostatních řízeních vedených u krajského soudu. Z tohoto důvodu již krajský soud o opakovaných žádostech o ustanovení advokáta nerozhodoval, neboť by to postrádalo smysl. Protože blanketní žalobu nebylo možné projednat a v zákonné lhůtě nebyla nijak doplněna, ač k tomu byl usnesením ze dne 6. 3. 2008, č. j. 38 Cad 18/2004 - 52, stěžovatel písemně vyzván a poučen o následcích jejího nedoplnění, krajský soud podání usnesením podle § 37 odst. 5 s. ř. s. odmítl.

Proti tomuto usnesení podal stěžovatel kasační stížnost a namítl podjatost samosoudkyně, která věc rozhodovala. K výzvě krajského soudu zaslal stěžovatel vyplněné potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce ve věci (vzor 060). Nejvyšší správní soud o námitce podjatosti rozhodl usnesením ze dne 21. 7. 2010, č. j. Nao 54/2010 - 185, a shledal, že není vyloučena z provádění úkonů podle § 108 s. ř. s. v daném řízení vedeném u krajského soudu.

Následně krajský soud usnesením ze dne 18. 8. 2010, č. j. 38 Cad 18/2004 - 191, stěžovateli neustanovil zástupce z řad advokátů a vyzval jej, aby ve lhůtě jednoho měsíce od doručení tohoto usnesení doplnil kasační stížnost o plnou moc prokazující, že je zastoupen advokátem pro řízení o kasační stížnosti proti usnesení krajského soudu ze dne 2. 4. 2010, č. j. 38 Cad 18/2004 – 158. Krajský soud totiž shledal, že v důsledku obstrukčního jednání stěžovatele, kterým pouze zdržoval průběh řízení, neposkytoval ustanoveným zástupcům potřebnou součinnost, když se pouze opakovaně domáhal ustanovení jiných zástupců. Krajský soud zdůraznil, že stěžovateli nic nebrání tomu, aby si sám zvolil advokáta, který mu bude vyhovovat. Zároveň jej vyzval, aby kromě uvedené

plné moci uvedl, v jakém rozsahu a z jakých důvodů napadá usnesení a z konkrétních kasačních důvodů a údaje o tom, kdy mu bylo napadené rozhodnutí doručeno. K tomu mu stanovil měsíční lhůtu.

Proti tomuto usnesení podal stěžovatel dne 30. 8. 2010 kasační stížnost založenou na č.l. 194 soudního spisu, aniž by ji jakkoliv blíže odůvodnil, v níž pouze znovu žádal o ustanovení advokáta Mgr. Františka Drlíka.

Krajský soud poté zaslal soudní spis Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o kasační stížnosti proti svému usnesení o odmítnutí žaloby ze dne 2. 4. 2010, č. j. 38 Cad 18/2004 - 158. Nejvyšší správní soud však považuje za nezbytné nejprve rozhodnout o kasační stížnosti stěžovatele proti usnesení krajského soudu ze dne 19. 8. 2010, č. j. 38 Cad 18/2004 - 191, neboť je třeba rozhodnout o každé kasační stížnosti, která je přípustná.

Nejvyšší správní soud proto posoudil, zda neustanovení zástupce z řad advokátů pro řízení o kasační stížnosti stěžovatele bylo v souladu se zákonem či nikoli. V dané věci se přezkum této otázky zaměřil pouze na otázku potřebnosti ustanovení advokáta k ochraně jeho práv, neboť splnění podmínky pro osvobození od soudních poplatků ve smyslu § 35 odst. 8 s. ř. s. je nesporné.

Nejvyšší správní soud shledal, že stěžovatel se v celém soudním řízení soustředil pouze na vznášení neodůvodněných, příp. nedůvodných a hrubě vulgárních námitek proti jemu ustanoveným zástupcům z řad advokátů, aniž by jakkoli kdy využil možností, které mu ustanovení advokátů nabízelo. Stěžovatel po celá léta v řízení nevznesl jedinou námitku týkající se napadeného rozhodnutí žalovaného, ani nikdy nevyužil možnosti, které by mu ustanovený advokát poskytl. V této souvislosti je totiž nezbytné zdůraznit, že stěžovatel jednak měl po určitou dobu (od 6. 5. 2008 do 16. 7. 2009) ustanoveného zástupce, a jednak postupoval v jiných řízeních, kdy mu byli ustanovení jiní zástupci zcela shodně. Stěžovatel tedy prostřednictvím svého soudem ustanoveného zástupce reálně nehájil svá práva, ale pouze obstrukčním způsobem využíval tohoto institutu ke zdržování průběhu řízení a oddalování rozhodnutí ve věci samé, což zcela jistě nespadá do rámce ústavně zaručeného práva na spravedlivý proces a právní pomoc. O tomto závěru svědčí rovněž i absence jakýchkoli skutkově vymezených důvodů. Nejvyšší správní soud z těchto důvodů dospěl shodně s krajským soudem k závěru, že ze stěžovatelova procesního vystupování vyplynulo, že účel a smysl institutu ustanovení zástupce z řad advokátů soudem postrádá v dané věci smysl, neb stěžovatel soudem ustanovenému zástupci neposkytuje součinnost a opakovaně se chová obstrukčně, a proto krajský soud nepochybil, pokud stěžovateli pro řízení o kasační stížnosti zástupce z řad advokátů neustanovil. Protože kasační stížnost stěžovatele není důvodná, Nejvyšší správní soud ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Podle § 105 odst. 2 s. ř. s. však stěžovatel musí být v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem. Vzhledem k tomu, že stěžovateli nebyl ustanoven zástupce z řad advokátů, **Nejvyšší správní soud jej vyzývá, aby si zvolil advokáta k zastupování v řízení o kasační stížnosti** proti usnesení krajského soudu ze dne 2. 4. 2010, č. j. 38 Cad 18/2004 - 158, a jemu udělenou plnou moc k zastupování v citovaném řízení **předložil Nejvyššímu správnímu soudu ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení tohoto rozsudku. Nedoplní-li stěžovatel kasační stížnost ve stanovené lhůtě o plnou moc prokazující, že je zastoupen**

advokátem, Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítne podle § 46 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 105 odst. 2 s. ř. s.

Z důvodu procesní ekonomie řízení Nejvyšší správní soud doručil toto své rozhodnutí sám, nikoli prostřednictvím krajského soudu. V tomto konkrétním případě by totiž doručování rozhodnutí Nejvyššího správního soudu prostřednictvím krajského soudu přineslo jen další prodlužování délky řízení spojené s dalšími finančními náklady, aniž by to účastníkům řízení poskytlo jakákoli práva či jim přineslo větší procesní komfort.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů řízení nenáleží. Žalovanému správnímu orgánu, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, nelze náhradu nákladů řízení v souladu s ustanovením § 60 odst. 2 s. ř. s. přiznat.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 9. února 2011

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu